

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Després del R. D. publicat en lo número anterior, hi van molt bé las següents consideracions d' un de nostres apreciables favoreixedors, ab lo títol de

Resolució de la crisis agrícola.

Cap ministre de Foment havia tingut un pensament tant vast, pera la resolució de la crisis com l' actual.

Ell diu que no ab midas legislativas es com deu posarse remey al estat de la agricultura. Aixó es cert, certíssim; perque, qué se 'n treu de fer lleys si cap d' ellas se compleix? Mes lo bo del cas es que no haventse de fer lleys nos n' estampa una que adoleix dels defectes de totas las lleys espanyolas. Crear empleats: es dir que ab la nova ley uns quants enginyers agrònoms, gracias al senyor Navarro Rodrigo, haurán acabat la cuaresma al dia de Pascua

Lo primer article del decret diu que cada cap de partit, tindrà camps d' experimentació.

Quina cosa tan fora del cas es la disposició del primer article! La experimentació la saben tots los pagesos de las diferentas comarcas d' Espanya, y tots experimentan lo malestar á que 'ls prohoms del centre ab sas lleys los han reduhit.

Vejám lo segon de dits articles: los camps d' experimentació, s' establirán en los camps que cedeixin los municipis ó agricultors.

Los dels municipis ab la ley de desamortisació han desapare-

gut, com li consta al senyor Ministre de Foment, puix que la major part han passat á mans de sos correligionaris, que sense cap diner s' han fincat per totas parts, especialment per la part d' Andalucia. D' aquí que 'ls Ajuntaménts no tenen camp pera dedicar á aquell servey. En quant als agricultors, no creyém que 'ls trobin adormits, ja que está en la conciencia de la inmensa majoria que 'l Govern ab los impostos procura poch á poquet anárlosi prenent las sevas terras.

Lo qui permet que 'l Govern se li incauti de las fincas es per la forsa de las circunstancias que no li permeten satisfer los tributs. Donchs si alguns pagesos tontos cedeixen las sevas fincas voluntariament al Govern, tindréu que s' apressurará 'l dia en que 'l Deu Estat será 'l duenyo de la propietat rústica.

Segons l' article cuart, lo Govern facilitarà la direcció gratuhita; pero en la article quint se fixan dietas de 15 pessetas. Lo qui escriu aquestas ratllas es un pagés, que no entén com facilitant lo Govern la direcció gratuhita s' hagin de donar dietas de 15 pessetas.

Los ministros se pensan fer combregar ab rodas de molí als pagesos dient que 'ls serveys serán gratuhits. Si 's diuen gratuhits porque 'ls sufragui l' Estat ¿per ventura l' Estat no treu lo diner de nosaltres mateixos? ¿Creuen tan tontos als contribuyents?

L' article 5 es lo mes acabat; ja 's coneix ben bé 'l seu naixement. Conferencias, memorias, formació d' estadísticas, etc, etc.

Tal com aixó s' entén á Espanya, totas las plagas imaginables caurán sobre 'ls caps de partit: delegat d' Hisenda, enginyers agrónoms, visitadors de Timbre, Jutjat de primera instancia, actuaris, agutzils, nunci, inspector de la contribució industrial, recaudadors de contribucions, périts pera fer la estadística territorial quan per aixó últim ja 'n tenim dos; los delegats d' Hisenda y 'ls Directors de las escuelas experimentals.

Y quin modo de posar remey á la crisis. Jo no sé compendrer com no tenint diners haguém d' augmentar los empleats y per consegüent los gastos, si no es per alló de que la miseria repartida entre molts ne toca menos per cada un; no puch entendre la xarada.

Apar impossible que tot un ministre de la corona tracti d' enganyarse á si mateix.

Per petit que sia un ministre te coneixement per apreciar lo que es práctic y lo que es purament teórich. Si 'l ministre ab la disposició que 'ns ocupa s' hagués proposat enganyar á la classe pagesa, podém assegurarli que 'l seu propósit quedaria del tot frustrat.

Los pagesos están ja desenganyats dels enginyers del govern y dels polítichs y han perdut tota esperansa de salvació. No creuhen, no poden creurer que 'ls que viuhén del presupost hagin de ser los seus redentors. Massa saben que l' interés del que paga ab lo del qui cobra están en oberta oposició y cap cas farán de lo que fassin las Corts.

Abaixará l' esquena, pero jamay abaixará 'l cap. Vindrá y tal volta no es lluny, lo dia de las reparacions. Catalunya no permeterá que se la atropelli inconsideradament y si es menester se posará al devant del moviment regionalista y si dels polítichs haguesim de fer cas creuriam son trióf pera la causa que defensem en lo discurs del senyor Silvela quan á Sevilla digué que 'l partit conservador volia l' independencia de las provincias y dels municipis. No creyém pas que ho digués ab l' ánim de plantejarho, sinó de produhir bon efecte, lo que demostra que nostras doctrinas van arrelantse en lo cor dels verda-ders amants de la pátria, quan pera ferse simpátichs homens com lo senyor Silvela no tenen mes remey que aceptar nostres principis, encara que no sia mes que de boca.

R. P.

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Utilitat que reporta á la agricultura la conservació dels aucells y respecte que deu tenírsels per tal motiu.

V.

¿Qué han fet los gobiernos de las naciones y certámens científichs, pera proteger y fomentar los aucells?

Moisés, lo gran lleislador de la antigor no tingué á menys l' ocuparse dels aucells y ¿com podia deixar de ferho si en élls hi veyá la providencia de Deu? En lo Deuteronomi cap. 22, ver-

sícul 6 y 7 s' expressa aixís: «Si fent via per un camí, trovesses algun niu d' aucells en un arbre ó en terra, y á la mare sobre 'ls pollets ó 'ls ous: no la cassarás junt ab sos fills sino que la deixarás que se 'n vagi quedanthe ab los fills que haurás agafat: pera que 't vagi bé y viscas molts anys.»

No sabém si en Egipte, Grecia y demés nacións de la antiqüetat s' ocuparen de la conservació dels aucells, sols sabém, qu' en l' Imperi Romá se protegia á la cigonya perque destruïa las serps. Plini en sa *Naturalis Historiæ* llibre X cap. 31, ver. 2, ocupantse d' aquest aucell diu: «Es tal sa destresa pera l' extermini de las serps qu' en Thessalia s' ha posat la pena de mort contra qui las matés; las lleys han posat en aquest cas la mateixa pena que s' imposa als homicidas »

Durant aquest sigle son varias las nacions que comprenent lo gran bé que fán los animals útils á la agricultura s' han apressat á donar á coneixer los beneficis que 'ns reportan y han dictat algunas disposicions que redundan en favor de la protecció y á voltas del foment d' aquells. Per desgracia no totes las nacions ho han fet ab la energia que era necessaria.

Vejám lo que han fet alguns governs y Congressos científichs, pero avans dirém que essent molt difícil poguer estar al corrent de las lleyes dels diferents payssos del mon, aquest capítol es impossible que surti complet per falta de datos. Comensarém per

Bélgica.—*Le Journal d' Agriculture pratique* del any 1873 tomo 2.º pág. 802 diu que: «Un nou decret del Rey dels Belgas porta la llista dels aucells insectívoros útils á la agricultura. En ell queda prohibit, cassar, matar, destruir, exposar á la venta, comprar y trasportar aucells, aixís com també sos ous y sos nius.» A continuació, diu, hi va una llarga llista que sembla complerta.

Lo govern belga al donar la ley en que s prohibia matar los aucells, maná estampar un llibre ab multitud de láminas, petit tractadet d' ornitologia, utilíssim pera que 'l pagés conegués las aus que li son útils y aixís poguer defensar los sembrats dels insectes destructors. Segons lo periódich que doná aquesta noticia, aquella setmana se presentá la policia de Bruselas en los mercats públichs y obligá als aucellayres á donar llibertat als aucells cantors.

Austria —Fá pochs anys, una revista agrícola digué, que al

semblar, lo govern d' aquesta nació intentaba assegurar mitjants tractes ab altres nacions, la protecció y conservació dels aucells que son ventajosos á la agricultura; lo qual serà sens dupte lo resultat dels treballs del Congrés internacional d' agricultors y forestals tingut á Viena en 1873.

Estats Units.—Sembla que 'l Govern d' aquets Estats castiga ab penas severíssimas als qui persegueixen als aucells y á mes protegeix á aquestos oferintlosi aliment en abundancia y lloch pera fer sos nius.

D Balbino Cortés diu: Havém vist en los Jardins y passeigs multitud de nius artificials, posats en los arbres y arbrets pera que servissen de casa y recull als pardals, als quals moltes personas carinyosas se complaühen en donarlosi algun aliment durant la temporada d' hivern.

Inglaterra.—No sabém lo que s' ha legislat sobre la protecció als aucells, sols podém copiar lo que diu *La Agricultura valenciana* en la pág 66 del any 1870. «En Inglaterra vistos los danyos que feyan los insectes, de que 's mantienen los pardals, s' han apresat á importar de nou aquells simpátichs aucells.

Xina.—Diu D. Balbino Cortés que també 'ls xinos protegeixen, pero molt, als aucells, y pera ferlos fugir dels sembrats en la época que podrian fer mal á las llevors ó á las plantas ja granadas, hi posan *papus* que trahuen quan ja no hi poden fer mal. Consisteix aquest senzill aparell segons la *Revue horticole de Paris* en una canya llarga, ó be un pal alt ó llarch flexible, clavat ó ficat en lo terreno ó be subjectat á una estaca clavada en lo mateix. En lo cap superior s' hi lliga una corda que passa per dins d' una ampolla que se li ha tret lo cul y al extrém lliure d' aquesta corda s' hi posa una cosa lleugera com un tros de fusta prim, etc. La ampolla està agafada pe 'l coll á la mateixa corda y en sa part mes ampla també agafat á la corda hi há un clau com si fos una agulla magnética. 'l cual mogut per lo vent dona cops á la ampolla com lo batall d' una campana produhint un soroll que pot ser mes ó menys estrany segons si las ampollas son grans ó petites. Segons Mr Godrefoy que ha viscut en Conxinxina molts anys, en los caserius y plantacions n' hi ha molts d' aquets espanta aucells, los quals fan tal soroll que no sols fan fugir los aucells sino que també als tigres y altres feras

(Continuará)

GUILLEM J DE GUILLÉN GARCÍA

Ayuntamiento de Madrid

SECCIÓ DE VARIETATS.

PRIMAVERA

Que hermosos son los matins
los matins de primavera;
cada bri porta una flor,
cada flor porta una perla,
cova un amor cada pit
cada cervell una idea,
s' umple 'l cel de resplandor
y d' hermosura la terra.

JASCINTO VERDAGUER, Pbre.

Máxima xina.

Quant los sabres están rovellats, y las aradas lluhentas,
las presóns buydas y 'ls graners plens, los grahóns
dels temples gastats y los dels tribunals que hi creix
l' herba; quant los metjes ván á peu y 'ls flequers á cavall,
allavors está ben governat l' Imperi.

Aplicacions y virtuts de las ametllas.

De las dolsas.

Se consúm la ametlla dolsa, ja crua, ja torrada, en conserva y en confits, com de tots es sapigut.

En los Estats-Units las donas las menjan per los carrers,

com entre nosaltres los carmetlos, preferint la classe mollar á altre varietat pera poderse rompre ab mes facilitat y ser més fina y gustosa.

S' emplea també per la condimentació de menjars y ab sa llet se fan matons de monja, turróns y molts altres articles del ram de pastisseria.

De las amargants.

Las amargants tenen la virtut de reprimir la borratxera, segons Plutarch, que conta, que un Metje de son temps bebia molt sense enborratxarse menjant avans sempre dit fruyt.

Son oli se emplea en medicina pera corregir irritacions del sentit aucústich y altres dolencias. Ab infusió en esperit se prepara lo licor dit Congac y la «*Agua Laurel Cerezo*», pero en l' us de las ametllas amargants deu anarshi ab cuidado, perquè contenen molta part verinosa, ó siga, acit ciànhidrich.

La goma d' ametller reprimeix desseguida lo flux de sanch, y las cendras de las pallerofas ó closcas s' utilisan pera la elaboració de sabó.

EMILI PASCUAL.

VINS.

Las últimas disposiciones aranzelarias del govern francés, sobre 'ls vins, ha produhit un cambi evident en las relaciones comerciales á que donaba lloch aquell article entre Catalunya y la vehina República. Los vins petits, als que s' hi afegia esperit (alcohol), pera satisfer la exigencia dels compradors francesos, que sols los acceptaban tenint 15° enverts, han de trovar tancada la porta d' aquellas aduanas, y sols alguns vins, natu-

ralment rics d'esperit, podran satisfer las exigencias del comers de Cette y Marsella.

Lo pas d'una á altre situació se realisá durant lo prop-pasat mes de Mars, que 's concedí com plasso pera que acabés la antigüa benevolensa y saben nostres lectors l'interés ab que treballáren totas las casas exportadoras pera enviar avans del 31 de Mars las grans quantitats de ví que tenian compradas.

Al mateix temps y pera impedir que 'ls vins italians entressin á Fransa, com de procedencia espanyola, lo govern de la nació vehina, restablí los certificats d'origen que expedeixen sos cónsuls, mida que comensá á regir lo dia 10 de Mars.

Per apreciar exactament l'efecte d'aquellas disposicions, bastará dir que algunas partidas de ví sortidas de ports espanyols per als de Cette y Niza, han sigut detingudas per trovar diferencias entre la declaració y la quantitat de líquit, nascudas de la pressa ab que 's fan las operacions y la diversa cubada dels bocoy, y que encara que no s'han supost maliciosas, han obligat á rectificacions y entorpiment en lo negoci.

Altres partidas han sigut també detingudas, y 's diu que la causa ha sigut haver supost los empleats de la Aduana francesa que 'l ví era italiá.

Altre mala notícia tenim que donar á nostres vinicultors. Las consecuencias de la circular Pallain que imposibilita la importació pera Fransa dels vins petits reforsats ab esperit, alcanza també á las mistelas de las que se n'enviaban grans quantitats á Cette y Marsella, las quals ja sigan, de ví ó de pansa, están també compresas en la circular de Aduanas que prohibeix d'are en avant la entrada á Fransa de vins alcoholisats.

Com que totas las mistelas, y especialment las de pansa están reforsadas ab esperit, cap d'ellas podrá entrar á la vehina República atenant á la següent disposició del govern francés la que diu aixís:

«Las mistelas de pansa serán tractadas com esperit (alcohol); en quant á las mistelas de ví; si se reconeix que s'hi ha afegit esperit, aquest ví licorós está baix las prescripciones de la circular.»